

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobce: **F. A., nar. X, e.č. X**
státní příslušnost A. r.
pobytem v ČR: X

zast. advokátem JUDr. Robertem Krčem, Ph.D.
sídlem Malinovského náměstí 603/4, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, P. O. Box 21/OAM, 170 31 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2022, č. j. OAM-617/ZA-ZA11-ZA05-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Shrnutí žalobních argumentů

2. Žalobce v žalobě uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za nesprávné, neboť žalovaný nedostatečně a nepřezkoumatelně zhodnotil předložené důkazy a vyjádření žalobce. V Ázerbajdžánu vládne již po několik desetiletí rodinný klan Alijevů, který zajišťuje svoji moc tvrdými represemi a budováním tuhé diktatury postavené na příjmech z ropy. Dochází zde k manipulaci voleb na různých úrovních, potlačování svobody slova, k likvidaci nepohodlných nevládních organizací, perzekuci nezávislých novinářů i držení politických oponentů ve vězení. V roce 2014 Ázerbajdžánské úřady zesílil tlak na nevládní organizace a kritiky režimu – obránce lidských práv, opoziční politiky, nezávislé novináře a disidenty. Zatčení byli významní obhájci lidských práv, kteří byli odsouzeni k vysokým trestům odnětí svobody na základě vykonstruovaných obvinění. V zemi se nadále zhoršovala úroveň demokracie. V roce 2017 byly zavedeny zákony omezující svobodná média na internetu, a také došlo k opakovaným policejním útokům na homosexuály. V roce 2018 proběhly prezidentské volby, které byly pozorovateli označeny za nedemokratické. K březnu 2018 bylo v zemi cca 140 politických vězňů. Ázerbajdžán tak zůstává jedním z nejméně svobodných režimů v postsovětském prostoru.
3. Žalobce nejprve vytýkal žalovanému, že se nezabýval podstatnými skutečnostmi pro udělení azylu, jež vyplynuly z vyjádření novináře K. A. (vedoucího redaktora ázerbajdžánské redakce Rádia Svobodná Evropa/Rádia Svoboda). Jelikož není jasné, proč obavy tohoto novináře, který se v rozhodné době zdržoval v Ázerbajdžánu a nyní se legálně zdržuje v ČR, nebyly vzaty v úvahu, pokládá žalobce napadené rozhodnutí za vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
4. Redaktor K. A. ve svém vyjádření mimo jiné uvedl, že dopis píše na podporu žalobce, jenž pracoval pod jeho vedením v ázerbajdžánském vysílání Rádia Svoboda v Baku v letech 2011 – 2013. Z tohoto vyjádření mělo dále vyplynout, že žalobce byl součástí produkčního týmu, a také politické satirické show 250 PLUS, v níž vystupoval jako hlavní postava. Tato show byla úspěšným projektem s milióny zhlédnutí na sociálních platformách a žalobce zde hrál klíčovou roli v odhalení autoritářské a zkorumpované povahy ázerbajdžánské vlády. Proto K. A. vyslovil pochopení pro žalobcovy obavy

z návratu do Ázerbajdžánu a současně poprosil úředníky, aby žalobci pomohli zajistit bezpečné místo pro život bez strachu z odplaty. I přes toto vyjádření K. A. žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobci lze přiznat jistou politickou a veřejnou aktivitu, ale nelze v jeho případě nalézt jakékoliv potíže, kterým by byl v souvislosti s uvedenými aktivitami v Ázerbajdžánu vystaven. Žalobce se naopak domnívá, že je v desetimilionovém Ázerbajdžánu známou postavou a s tvrzením žalovaného nesouhlasí, považuje ho za zjevně nepřiléhavé, neboť činnosti žalobce zlehčuje, aniž by svůj skutkový závěr jakkoliv odůvodnil. Žalovaný se vyjádřením pana Alijeva buď nezabýval nebo ho pominul. Přestože uvedl, že nezpochybňuje základní fakta vyplývající z vyjádření K. A., není zřejmé, jak se tento přístup projevil ve skutkových zjištěních. Skutečnostmi vyplývajícími z vyjádření redaktora A. se měl žalovaný pečlivě zabývat, ve skutečnosti však z tohoto vyjádření neučinil žádná skutková zjištění.

5. Druhý žalobní bod žalobce směřoval vůči nedostatečnému posouzení odůvodněného strachu žalobce z pronásledování. Žalobce totiž žádal o poskytnutí azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má (nikoliv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, tedy již uskutečňovaného pronásledování). Pokud žalovaný mimo jiné uvedl, že žalobce ve vlasti žádné problémy neměl, a že své obavy zakládá na zkušenosti jiných osob, pak svoji argumentaci žalovaný postavil na tezi, že se mu „dosud nic nestalo“, a proto nemá nárok na udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný měl však zkoumat, zda u žalobce existuje odůvodněný strach z pronásledování, který se jeví jako zjevně opodstatněný na základě vyjádření redaktora K. A. o tom, že žalobce vystupoval jako hlavní postava satirických show s milióny zhlédnutí na platformách sociálních médií v souvislosti s odhalením zkorumpované povahy ázerbajdžánské vlády. Pokud žalovaný nesouhlasil s vyjádřením K. A., měl se s ním vypořádat v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neměl ve vlasti žádné problémy, pak žalobce poukázal na to, že po výsledku na policii se z důvodu obav o své bezpečí skrýval mimo hlavní město. Pokud byl žalobce bez potíží vpuštěn úřady na Ukrajinu, mohlo to být také z toho důvodu, že režimu vyhovovalo, že se jeho kritik bude nacházet mimo území. Ze shora uvedených důvodů žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
6. V třetím žalobním bodu žalobce vytkl žalovanému, že se nezabýval obsahem satirických videí, které nahrál v roce 2013 na Youtube (údajně 5 satirických videí) z důvodu nespokojenosti s politickou situací ve vlasti. Žalobce ve svém vyjádření se k podkladům v rámci vedeného správního řízení tato videa popsal a uváděl na ně přímo internetové linky (odkazy). Přesto z textu napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný obsahem těchto videí nezabýval. Přitom jejich obsahem je doloženo, že obavy žalobce z pronásledování z důvodu politických názorů jsou zcela reálné, a to s ohledem na politickou situaci v Ázerbajdžánu. Současně je reálnost těchto obav dokládána i vyjádřením K. A.. Konstatuje-li žalovaný, že žalobce nebyl vystaven zájmu státních orgánů, pak obsah těchto videí opomíjí.
7. Ve čtvrtém žalobním bodu žalobce žalovanému vytkl, že řádně neposoudil jeho pobyt na Ukrajině, vstup z Ukrajiny do EU a ani délku údajně nelegálního pobytu v ČR.

Žalobce bydlel na Ukrajině od roku 2019 (více než 3 roky), kde ho zastihl v únoru 2022 válečný konflikt. Před tímto konfliktem odjel vlakem dne 5. 3. 2022 legálně do Polska. Tyto okolnosti žalovaný nevzal vůbec v potaz. Žalovaný také nepostavil najisto, jak dlouho žalobce skutečně pobýval na území ČR. Operoval pouze datem 5. 3. 2022, kdy žalobce vstoupil do Polska z Ukrajiny, přitom nijak nezpochybnil oprávněnost tohoto vstupu do EU. Nevysvětlil ani údajnou nelegálnost pobytu žalobce na území ČR. Žalobce se sám přihlásil na policii a snažil se prokázat závažný důvod pro svůj pobyt na území ČR, když přišel na území EU z Ukrajiny, kde probíhá válka.

8. Závěrem žalobce uvedl, že žalovaný nezhodnotil všechny důkazy. Rozhodnutí žalovaného je nesprávné a nedostatečné, když žalovaný nesprávně zhodnotil předložené důkazy a vyjádření, protože dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním i právnímu hodnocení. Na základě výše uvedeného žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Ve svém vyjádření žalovaný označil žalobu za nedůvodnou. K jednotlivým žalobním bodům zopakoval svoji dosavadní argumentaci z napadeného rozhodnutí, popř. vysvětlil, z jakého důvodu jsou uplatněné výtky nedůvodné. Názor hlavního redaktora K. A. rozhodně nepřehlédl, obsahem tohoto dopisu se zabýval velmi podrobně, a to i v kontextu dalších žalobcem uvedených skutečností. Pokud žalobce uváděl špatnou situaci obhájců lidských práv, homosexuálů a nevládních organizací v Ázerbajdžánu, pak není jasné, jak toto dopadá na případ žalobce, když se s žádnou z těchto skupin neidentifikoval.
10. V napadeném rozhodnutí se žalovaný vyjádřil velmi podrobně mimo jiné k obavě žalobce z návratu do vlasti. Přitom bylo hodnoceno nejen to, zda byl žalobce v zemi původu vystaven zájmu státních orgánů, ale i to, jaká byla časová prodleva mezi „aktivitami“ žalobce a finálním odjezdem ze země původu. Jistá veřejná aktivita žalobce totiž skončila v letech 2013 a 2014, a od té doby nelze v případě žalobce nalézt jakékoliv potíže, kterým by byl v souvislosti s výše uvedenými aktivitami v Ázerbajdžánu vystaven. Žádné konkrétní potíže žalobce neuvedl. Své obavy zakládá pouze na zkušenosti jiných osob. Přitom se státními orgány Ázerbajdžánu přicházel do kontaktu, avšak v rámci toho nebyl nijak stíhán, sankcionován nebo ohrožován. Nebyl vystaven žádné situaci, ze které by bylo možné dovodit, že byl (nebo by mohl být) předmětem adresného zájmu státních orgánů. Žalobcovy obavy jsou spíše spekulací, která je založena na úvaze, co by se mohlo potenciálně stát, pokud by se v budoucnu předmětem zájmu státních orgánů stal. Nejpozději od roku 2014 žalobce nevyvíjel žádné politické ani veřejné aktivity.
11. Není pravdou, že se žalovaný nezabýval obsahem žalobcem nahraných satirických videí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž vyslovil např. úvahu, že publikovaná videa zjevně nevyvolala zájem ázerbajdžánského režimu o osobu žalobce. Pokud tento zájem videa nevyvolala v době své publikace, těžko bude vyvolán tento zájem dnes, asi 10 let poté.

12. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany je třeba hledat výhradně vůči zemi, z níž žadatel pochází, popř. ve které má legální pobyt. Konflikt na Ukrajině se situací žalobce nesouvisí, žalobce tam pobýval nelegálně, proto musí primárně hledat útočiště ve své zemi původu. S ohledem na možný vnitřní ozbrojený konflikt v zemi původu žalovaný hodnotil na straně 8 v napadeném rozhodnutí i možnosti pro udělení doplňkové ochrany, avšak relevantní důvody pro udělení tohoto typu mezinárodní ochrany nezjistil.
13. S ohledem na výše uvedené žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Replika žalobce

14. V podané replice žalobce reagoval na vyjádření žalovaného k žalobě. Zopakoval většinu své žalobní argumentace a nad to uvedl, že z napadeného rozhodnutí nelze vystopovat, zda se žalovaný zabýval dopisem hlavního redaktora rádia SA K. A., protože případné úvahy písemně nezaznamenal a nezachytil, což způsobuje vadu napadeného rozhodnutí. Rádio Svoboda (Svobodná Evropa) je zpravodajská stanice, kterou založila americká vláda v roce 1950, přičemž hlavním cílem stanice je šířit informace a názory na podporu boje za svobodu a demokracii. Stanice se aktivně zapojovala do podpory demokratických hnutí v zemích, kde byly lidská práva a svoboda projevu potlačovány. Po pádu komunismu se Rádio Svoboda zaměřilo na podporu demokracie a lidských práv v zemích s autoritativními režimy včetně Ázerbajdžánu.
15. Žalobce dále zopakoval svoji žalobní argumentaci týkající se vyjádření K. A. a obsahu satirických videí. Vyjádření novináře i satirická videa dokládají, že obavy žalobce z pronásledování z důvodu jeho politických názorů jsou reálné, a to zejména s ohledem na politickou situaci v Ázerbajdžánu. S výše uvedenými důkazy se měl žalovaný řádně vypořádat. Žalobce dále připomněl, že na Ukrajině bydlel od roku 2019, tedy více než 3 roky. Odtud utekl před válečným konfliktem v rámci humanitárního koridoru vlakem dne 5. 3. 2022 do Polska a ČR. Na Ukrajině si žalobce vytvořil citový vztah (poznámka soudu: bez bližšího upřesnění). V Ázerbajdžánu již nemá nikoho, rodiče již nežijí a se sestrou si nerozumí, proto se tam již nechce vrátit. Navíc žalobci hrozí ve vlasti represe. Hodlá se případně vrátit na Ukrajinu. V další argumentaci žalobce použil shodná tvrzení s těmi, která již uplatnil v žalobě (viz článek II. shora).

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Zdejší soud přezkoumal za podmínek uvedených v § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez nařízení jednání (účastníci řízení vyjádřili souhlas s takovým postupem a krajský soud současně nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné), v rozsahu uplatněných žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení předcházející jeho vydání a shledal, že **žaloba není důvodná**.
17. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí žalovaného, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana v žádné z možných forem, tedy nebyl mu udělen azyl ani

doplňková ochrana. Žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, přičemž v intencích těchto ustanovení rozčlenil odůvodnění napadeného rozhodnutí, jímž o žádosti žalobce rozhodl negativně. Žalobce svoji žalobu argumentačně směřoval pouze proti neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, podle něhož se azyl cizinci udělí, bude-li zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Ostatní závěry žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu žalobce nijak nerozporoval. Na základě toho se krajský soud nebude věnovat přezkumu těchto pasáží napadeného rozhodnutí, když je lze označit za nerozporné a v souladu se zákonem. Naproti tomu přezkoumá důvody neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu v plném rozsahu dle uplatněných žalobních bodů.

18. Soud předem k věci dále uvádí, že institut azylu slouží osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány ze zákonem stanovených důvodů a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Udělení mezinárodní ochrany lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43).
19. Žalobce v žalobě potvrdil důvody podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které byly jednoznačně objasněny i v průběhu správního řízení. Důvodem podané žádosti byla žalobcem tvrzená obava z policejních orgánů z důvodu předchozích veřejných aktivit, včetně práce pro rádio Svobodná Evropa a natáčení satirických videí, a dále obava z nedostatečného zázemí ve vlasti a špatných ekonomických vyhlídek. Žalobce i v žalobě zdůraznil, že o poskytnutí azylu žádal podle § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, a nikoliv podle § 12 písm. a) zákona o azylu, tedy z důvodu již uskutečňovaného pronásledování.
20. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
21. Soud nejprve ověřil z napadeného rozhodnutí i předloženého správního spisu skutková zjištění žalovaného a jeho skutkové a právní závěry v dané věci.
22. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 21. 6. 2022. Dne 24. 6. 2022 poskytl údaje k podané žádosti a ještě téhož dne s ním byl proveden pohovor za přítomnosti tlumočníka z ruského jazyka. V rámci toho žalobce uvedl, že se narodil v Baku, je občanem Ázerbájdžánské republiky a hovoří ruským, ázerbájdžánským a tureckým jazykem. Je svobodný a bezdětný. Zdravotní stav má dobrý. Náboženství nevyznává, uvedl, že je agnostik. Nikdy nebyl členem žádné politické organizace, nicméně k politickému přesvědčení uvedl, že byl na straně opozice. Nelíbí se mu totiž

situace v Ázerbajdžánu, vláda je u moci již mnoho let a je zkorumpovaná. Do roku 2013 pracoval jako technik pro rádio Svobodná Evropa. V roce 2013 natočil satirické video zesměšňující sochu H. A., otce stávajícího ázerbajdžánského prezidenta. Jako poslední místo bydliště v Ázerbajdžánu uvedl město B. – čtvrť M. Dne 2. 2. 2019 žalobce opustil Ázerbajdžán letecky z Baku do Kyjeva. Napoprvé jej údajně přes hranice nepustili, vycestoval tedy po týdnu. Na Ukrajině pobýval až do 5. 3. 2022, kdy po zahájení válečného konfliktu s Ruskem odjel vlakem přes Polsko do ČR. V minulosti nepobýval ve státech EU, nebyla mu udělena víza ani povolení k pobytu v jiných státech. Předmětná žádost o udělení mezinárodní ochrany je první. Pokud jde o Ázerbajdžán, nikoho tam již nemá, rodiče zemřeli a se sestrou si nerozumí. Nemá se kam vrátit, navíc by si tam nemohl najít práci a získávat prostředky pro život. Jako bezdomovec by takto žít nechtěl. Rád by dostal příležitost, aby mohl na území ČR žít, najít si práci a ukázat, co umí. Rád by měl stále bydlení a příjem, platil by řádně daně.

23. K situaci v Ázerbajdžánu žalobce v rámci pohovoru dále uvedl, že tam nebylo možné žít, neměl kde bydlet, pracoval na brigádách. V roce 2013 byla v Ázerbajdžánu zrušena pobočka rádia Svobodná Evropa. Novináři poté odjeli, avšak žalobce odjet nemohl, neboť v rádiu pracoval jen jako technik. Bezpečnostní složky a policie sledují rádio Svobodná Evropa. Proto po zrušení pobočky tohoto rádia se žalobce začal skrývat, neboť mu hrozilo nebezpečí zadržení nebo bití. Nechtěl vycházet do města, aby si ho nevšimla policie, protože jeho obličej byl známý. Jeho tvář se objevila na videu, a proto by mohl mít problémy. Od roku 2013 se skrýval na různých místech, např. u někoho na chatě. V roce 2014 nebo 2015 byl žalobce předvolán policií k výslechu, kde se ho doptávali na novinářku Ch. I. Další potíže s policií neměl, přesto se skrýval, protože se bál. V letech 2013 až 2019 se nedostal do kontaktu s ázerbajdžánskými úřady. Kromě jednoho výslechu na policii neměl jiné problémy, ale přesto se bál a nadále skrýval. Znal lidi, kteří byli zbiti a mnozí známí skončili ve vězení. Do stejné situace se nechtěl dostat. Dříve chodil na politické mítinky A. K., avšak naposledy asi v roce 2013 nebo 2014. Kvůli účasti na mítincích nebyl nikdy policií zbit. Žalobce bydlel v malé čtvrti a občas si něčím přivydělával. Chtěl opustit Ázerbajdžán, dlouho plánoval cestu na Ukrajinu. Aby mohl v roce 2019 vycestovat, pomohli mu finančně kamarádi. Vycestování na Ukrajinu bylo nejlepší variantou, chtěl poté cestovat i do EU a chtěl navštívit ČR. Při prvním pokusu o výjezd žalobce přes hraniční kontrolu nepustili a neřekli mu proč. Týden poté jej pustili bez potíží. Během pobytu na Ukrajině pracoval nejdříve ve firmě, kterou vlastnili Ázerbajdžánci. Později z firmy odešel a našel si ženu, s níž se chtěl oženit. Začal pracovat ve výrobě stolařské firmy, naposledy pracoval ve výrobě plastových granulí. Žil poblíž Kyjeva. Na Ukrajině pobýval nelegálně, protože za povolení k pobytu by musel platit. Kvůli válce opustil Ukrajinu. Nechtěl se však vrátit do Ázerbajdžánu, neboť se nemá kam vrátit, s příbuznými má špatný vztah, sestra žalobce pracuje na Ministerstvu národní bezpečnosti a už dávno se s ní nepohodl. Naopak v ČR má známé z práce a osoby, s nimiž se seznámil ve vlaku. V případě návratu do vlasti by žalobce zřejmě zemřel hlady. Nenašel by práci, protože je na černém seznamu, a to proto, že natočil v roce 2013 video, v němž zesměšnil sochu otce ázerbajdžánského prezidenta. Podobných videí natočil více. Kvůli nim měl strach, ale neměl žádné potíže s úřady. Bál se proto, že viděl případy, že někoho zbili. V Ázerbajdžánu by si tedy nenašel práci, a pokud by si ji našel, dostával by asi 150 nebo 200 dolarů, což by nestačilo na jídlo a bydlení. Nemohl by tak vést normální život a

navíce by se stále bál. Uvedenou situaci v letech 2013 – 2019 nijak neřešil a žil, jak se dalo. Bydlení měl zdarma. Kamarádi mu finančně pomohli, aby mohl vycestovat. K dotazu, proč o mezinárodní ochranu požádal až 3 měsíce po příjezdu, žalobce uvedl, že nevěděl, kam má jít. Po příjezdu si postupně zjišťoval informace a v centru pro migranty mu vysvětlili, co má dělat. Na podporu svých tvrzení žalobce později žalovanému doložil své vyjádření k podkladům rozhodnutí a dopis hlavního redaktora rádia Svobodná Evropa K. A.

24. Krajský soud má za to, že na základě výše provedených skutkových zjištění učinil žalovaný správné právní závěry ve věci. Především je třeba poukázat na to, že žalovaný obstaral dostatečné a relevantní informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbajdžanu, včetně informací o policii. Veškeré zajištěné informace, včetně popisu jejich zdrojů, z nichž žalovaný při rozhodování ve věci vycházel, jsou podrobně popsány na dvou místech napadeného rozhodnutí, pročez soud na tyto pasáže napadeného rozhodnutí odkazuje a nebude je na tomto místě z důvodu stručnosti znovu opakovat. Ostatně žalobce v průběhu správního řízení nijak nezpochyboval zajištěné podklady ani informace z nich plynoucí, žádné doplnění podkladů nenavrhoval a ani neuváděl nové skutečnosti (vyjma odkazu na dopis K. A.).
25. Ve shodě se závěry žalovaného nedospěl ani krajský soud k tomu, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů, popř. že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti (§ 12 písm. b) zákona o azylu). V této souvislosti je právě třeba zdůraznit, že ze skutkových zjištění, provedených ve správním řízení, vyplývá, že žalobce nebyl nikdy členem žádné politické strany nebo organizace a jen krátce po dobu 9 měsíců pracoval do roku 2013 jako technik pro rádio Svobodná Evropa. Sympatizoval s opozicí, v roce 2013 nebo 2014 se zúčastnil několika politických mítinků Aliho Kerinliho a vystupoval v satirických videích, která zesměšňovala osobu bývalého prezidenta země, tedy otce současného prezidenta. Videi žalobce natočil již v roce 2013 a poté neměl v souvislosti s touto tvorbou ve vlasti žádné problémy (z tohoto důvodu neměl žádný kontakt s úřady ani policií). Ostatně žalobce neměl nikdy žádné potíže se státními orgány ve své vlasti. Po zákazu činnosti ázerbajdžánské pobočky rádia Svobodná Evropa (v roce 2013) sice měl žalobce obavy z perzekuce, avšak na policii byl předvolán pouze jednou k výslechu, a to jen v souvislosti s dotazy na osobu novinářky Ch. I. Pokud jde o žalobcem zmiňovanou účast na několika opozičních mítincích, pak k tomu došlo naposledy v roce 2014 a ani v této souvislosti žalobce neměl nikdy žádné problémy. Velmi důležité je i to, že žalobce po roce 2014 nevyvíjel žádnou veřejnou či politickou činnost. Nedostával se do kontaktu se státními orgány a v letech 2013 – 2019 skutečně nebyl vystaven žádným závažným potížím, které by bylo možné označit za pronásledování. V roce 2019 nebyl napoprvé puštěn přes hraniční kontrolu směrem na Ukrajinu (aniž by toto žalobce jakkoliv zdůvodnil), nicméně při druhém pokusu o vycestování týden poté zcela legálně a bez potíží opustil Ázerbajdžán letecky z hlavního města Baku. Vycestoval na Ukrajinu, kde 3 roky nelegálně pobýval a pracoval. Z Ukrajiny vycestoval a do ČR přicestoval a požádal zde o mezinárodní ochranu až poté, co Ruská federace podnikla invazi na Ukrajinu. Stejně tak jako žalovaný ani soud nijak nerozporuje, že žalobce působil jako technik v rádiu Svobodná Evropa, a rovněž respektuje skutečnosti uváděné jednak v dopisu K. A. a jednak ve vyjádření žalobce ze

dne 17. 8. 2022 v rámci správního řízení (založeno ve správním spise). Nijak sporné není ani to, že ázerbajdžánská redakce Svobodné Evropy byla prokuraturou uzavřena, a že žalobce v roce 2013 natočil satirická videa, jenž parodovala politické poměry v Ázerbajdžánu, popř. to, že se do roku 2014 účastnil protestních mítinků. Přestože lze žalobci přiznat jistou politickou a veřejnou aktivitu, která skončila v roce 2013 a 2014, ve výše uvedených zjištěních nelze v případě žalobce nalézt jakékoliv zásadní potíže, jimž byl v souvislosti s uvedenými aktivitami v zemi původu vystaven. Žalobcem uváděné skutečnosti nejsou samy o sobě dostatečné ke shledání nebezpečí pronásledování, resp. odůvodněného strachu z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve vlasti (§ 12 písm. b) zákona o azylu). Již ve své výpovědi azylového příběhu žalobce nepoukázal na žádné konkrétní potíže. Své obavy a i důvody podané žádosti žalobce zakládá pouze na zkušenosti jiných osob, které byly perzekuci vystaveny (Ch. I., známí, kteří skončili ve vězení, zbití některých lidí). Sám žalobce ale tyto problémy ve vlasti neměl. Pobýval zde až do roku 2019, a to bez jakýchkoliv závažných problémů. Přitom se státními orgány přicházel ve vlasti do kontaktu. Byl například předvolán k výsledku k osobě novinářky Ch. I. nebo při vycestování – procházel pasovou kontrolou na letišti v Baku. Při uváděných situacích nebyl žalobce ze strany státních orgánů nijak stíhán, sankcionován nebo ohrožován. Žalobce nebyl vystaven nikdy žádné situaci, ze které by bylo možné dovodit, že byl (nebo by mohl být) předmětem adresného zájmu státních orgánů. Žalobcem vyslovené obavy jsou tak spíše pouhou spekulací, založenou na úvaze, co by se případně mohlo stát, pokud by se v budoucnu stal předmětem zájmu státních orgánů. Vzhledem k velké časové prodlevě, kdy žalobce nejpozději od roku 2014 již nevyvíjí žádné politické ani veřejné aktivity, soud nepovažuje takovou situaci za reálnou. Pobýval-li žalobce v zemi původu v letech 2014 – 2019 bez větších problémů, přičemž v uvedeném období ani nevyvíjel politické či veřejné aktivity, neshledává soud žádný důvod pro to, že by žalobce mohl v budoucnu čelit v zemi původu nějakým potížím se státními orgány. Sdělené obavy žalobce vychází z jeho aktivit ještě před rokem 2014, a to zejména z jeho působení v rádiu Svobodná Evropa v roce 2013 (9 měsíců) a dále z publikování satirických videí ve stejném roce. Když ale žalobce nebyl v následujících 6 letech (do odjezdu na Ukrajinu) vystaven žádným problémům, jde o okolnost výrazně snižující jakoukoliv pravděpodobnost budoucích potíží. Pokud by totiž aktivity žalobce považoval ázerbajdžánský režim za problematické, byl by již vůči žalobci zasáhl. Absence jakýchkoliv potíží dosud je důkazem, že žalobce nebyl v zemi původu předmětem zájmu státního aparátu. Zná-li žalobce některé z perzekuovaných osob, např. některé novináře ze Svobodné Evropy, pak to ještě samo o sobě neznamená, že žalobci hrozí stejné problémy. Odkazy žalobce na natočená videa, která již správnímu orgánu doložil, byla publikovaná na síti Youtube už v roce 2013. Existence těchto videí zjevně nevyvolala zájem ázerbajdžánského režimu o osobu žalobce, přičemž ani soud neshledal žádné okolnosti, z nichž by vyplývalo, že by se tato situace měla do budoucna změnit. Tento závěr jednoznačně potvrzuje i to, že žalobce v roce 2019 Ázerbajdžán legálně opustil, a to aniž by byl při kontaktu s úředníky při pasové kontrole vystaven závažným problémům. Výše uvedené skutečnosti tedy zcela snižují pravděpodobnost, že by žalobce mohl být v případě návratu do země původu vystaven nějakému nebezpečí, konkrétně nebezpečí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

26. Žalobce má za to, že splnil podmínky uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany. Důvody pro poskytnutí azylu zákon přesně vymezuje, tyto důvody jsou stanoveny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv, jak jsou v různých listinách základních práv a chartách tato práva uznávána. V řízení o udělení azylu je právě řízením o tom, zda žadatel splňuje zákonné předpoklady pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a nikoliv řízením o tom, zda stát, z něhož žadatel o azyl pochází, je schopen beze zbytku zajistit ochranu jednotlivcům proti jednání odporujícímu zákonům předmětné země. Existuje-li v některé zemi nedemokratický režim, kdy jsou zákony zneužívány ve prospěch některých osob a kde jsou v mnoha případech pošlapávána lidská práva, neznamená to, že kterýkoliv občan takové země je vystaven uvedenému negativnímu vlivu. Pouhá skutečnost, že pochází ze země, která je ve výše uvedeném světle problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.
27. Pro účely azylového zákona definuje tento zákon v § 2 klíčové pojmy vztahující se k azylovému řízení. Podle § 2 odst. 4 se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se původcem pronásledování rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Podle § 2 odst. 7 zákona o azylu pronásledováním není, pokud se obava cizince z pronásledování vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním.
28. Ze shora uvedeného vyplývá, že zákon o azylu obecně a demonstrativně definuje pojem pronásledování, který je klíčovým pro posouzení, zda určitá osoba splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Zákon definuje také to, kdo může být původcem pronásledování a co pronásledováním není. Z posuzovaného příběhu žalobce nelze dovodit indicie, které by svědčily o naplnění důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy že by mohl žalobce ve vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Žalobce pronásledován v zemi původu dosud nebyl a ani nyní neuvedl žádnou indicii, která by relevantně nasvědčovala odůvodněnému vzniku obav z pronásledování tak, jak je to definováno shora v § 2 odst. 4 zákona o azylu. Žalobce vlastní politické názory neprezentuje, pouze uvádí, že sympatizoval s opozicí. Žalobcovo možné pronásledování po návratu do vlasti z ničeho nevyplývá, ze zjištěných skutkových okolností nelze případné pronásledování nijak předvídat, mimo jiné také proto, že se žalobce dosud nenacházel v hledáčku státních orgánů. Pokud žalobce nyní argumentuje tak, že co dosud nebylo, může s velkou pravděpodobností nastat, pak toto tvrzení není ničím podloženo.

29. Žalobce dále žalovanému v žalobě vytýkal, že nesprávně a nedostatečně zhodnotil důkazy – vyjádření se k podkladům ze dne 17. 8. 2022 a dopis redaktora rádia Svobodná Evropa Kenana Alijeva, jímž se vůbec nezabýval, ačkoliv obsahoval podstatné skutečnosti pro udělení azylu.
30. Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný zabýval písemným vyjádřením žalobce (o důkaz v pravém slova smyslu nejde, jedná se o tvrzení žalobce), a také dopisem K. A. Uvedené pak žalovaný zhodnotil komplexně spolu s výpovědí žalobce a dalšími shromážděnými podklady k uvedené věci (blíže popsány v napadeném rozhodnutí a tvoří součást spisového materiálu).
31. Skutečnosti, které uvádí v dopise K. A., mají závažný charakter, nicméně se nemusí dotýkat azylového příběhu žalobce a nemohou jednoznačně prokázat jeho odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu, a to právě s ohledem na všechna skutková zjištěná v této věci (především od žalobce), a dále s ohledem na zajištěné podklady. Redaktor K. A. se v dopise především vyjadřoval k tlaku vlády na nezávislá média, jenž se neustále stupňoval a mimo jiné vyústil v to, že kancelář Rádia Svoboda v Baku byla přepadena policií. Jednalo se o součást kampaně proti nezávislým médiím a nevládním organizacím v Ázerbajdžánu. Mnozí novináři rádia Svobodná Evropa a Rádia Svobody v Baku byli nespravedlivě stíháni za svoje příspěvky a bývalá šéfka kanceláře a investigativní novinářka Ch. I. byla uvězněna na téměř 18 měsíců. Z uvedeného vyplývá, že redaktor Alijev referuje o problematické situaci v Ázerbajdžánu především stran médií a novinářů. Žalobce byl zaměstnán v rádiu Svobodná Evropa jako technik. K. A. připomněl také to, že žalobce vystupoval jako hlavní postava v politické satirické show, která měla milióny zhlédnutí na platformách sociálních médií. Jednalo se o politickou satiru, v níž byla odhalena autoritářská a zkorumpovaná povaha ázerbajdžánské vlády. Kvůli zvýšenému tlaku na kancelář rádia Svobodná Evropa v Baku musel žalobce opustit v roce 2013 své místo u tohoto rádia pro jeho vlastní bezpečnost. Z uvedeného však nelze dovodit odůvodněný strach žalobce z eventuálního pronásledování v zemi původu, zvláště v situaci, kdy od zmíněné aktivity žalobce uběhlo již 10 let. Po celou dobu nebyl nijak kontaktován úřady ani policií, přitom policie měla příležitost k jeho zadržení, a to především v souvislosti s provedením jeho výslechu k novinářce Ch. I. Není pravdou, že by se žalovaný vyjádřením K. A. nezabýval nebo že by jím zmiňované skutečnosti zpochybňoval. Pouze v kontextu se všemi tvrzeními žalobce a shromážděnými dalšími podklady neprokazuje vyjádření K. A. existenci azylového důvodu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy žalobcův odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu. V žádném případě není na místě jakkoliv zlehčovat do jisté míry politickou a veřejnou aktivitu žalobce, avšak v souvislosti s ní v případě žalobce nelze nalézt jakékoliv problémy, kterým by byl v Ázerbajdžánu vystaven.
32. Z výše uvedených důvodů soud neshledal napadené rozhodnutí vnitřně rozporným či nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.
33. Žalobce zakládá své obavy z návratu (obavy z pronásledování v zemi původu) na skutečnosti, že byl v minulosti zaměstnancem rádia Svobodná Evropa a rovněž natočil několik satirických videí, která zesměšňují např. bývalého prezidenta (otce současného

prezidenta Ázerbajdžánu). V letech 2013 a 2014 se také účastnil opozičních protestních setkání. Jak však bylo již výše uvedeno, žalobce ve skutečnosti neměl v zemi původu žádné závažné potíže se státními orgány. Žalobce musel opustit práci v rádiu Svobodná Evropa kvůli uzavření jeho pobočky ázerbajdžánskými úřady, avšak následně se nestal předmětem zájmu státních orgánů, což dokazuje právě ta skutečnost, že v zemi původu až do roku 2019 celkem bez potíží pobýval. Žalobce k tomuto období uváděl, že se držel v ústraní a problémům se vyhýbal (nevystavoval se na veřejnosti, nechodil do města atp.). Přesto žalobce potvrdil, že v roce 2014/2015 byl předvolán k výslechu, kde byl dotazován na novinářku Ch. I. Po podání výpovědi nebyl zadržen ani nijak omezován ve svém životě. Stejně tak bez závažných potíží v roce 2019 legálně opustil Ázerbajdžán, aniž by měl problémy v průběhu hraniční kontroly. V uvedeném kontextu lze považovat obavy žalobce za pouze spekulativní. Žalobce neobjasnil, proč by měl právě on být nyní vystaven státním represím za činnost, která probíhala zejména v roce 2013, pokud pobýval ve vlasti až do roku 2019 bez potíží. Pokud by jeho ohrožení bylo reálné, jistě by se projevilo ještě před odjezdem žalobce z Ázerbajdžánu.

34. Hodnoceno bylo nejen to, že žalobce v zemi původu nebyl vystaven jakémukoliv zájmu státních orgánů, ale také větší časová prodleva mezi žalobcem tvrzenými aktivitami a jeho odjezdem z vlasti. I přes určitou politickou a veřejnou aktivitu žalobce, která skončila v letech 2013 a 2014, nelze v případě žalobce nalézt jakékoliv potíže, kterým by byl v souvislosti s tvrzenými aktivitami v Ázerbajdžánu vystaven. Na žádné konkrétní potíže žalobce ve správním řízení ani později nepoukázal. Tvrzené obavy žalobce spíše zakládá na zkušenosti jiných osob, které byly perzekuci vystaveny. Do roku 2019 žalobce pobýval v zemi původu bez závažných problémů. Se státními orgány přicházel do kontaktu (předvolán k výslechu k osobě novinářky, průchod pasovou kontrolou na letišti v Baku při vycestování), avšak v rámci těchto situací nebyl nijak stíhán, sankcionován nebo ohrožován. Žalobce tedy nebyl vystaven žádné situaci, z níž by bylo možné dovodit, že byl (nemohl by mohl být) předmětem adresného zájmu státních orgánů. Nejpozději od roku 2014 žalobce nevyvíjel žádné politické ani veřejné aktivity. Na základě výše uvedeného žalovaný zcela po právu zhodnotil eventuální pronásledování žalobce ve vlasti za nepravděpodobné, a tedy i obavy žalobce z pronásledování za nedůvodné.
35. Žalobci nelze přisvědčit ani v tom, že se žalovaný vůbec nezajímal o videa předložená žalobcem v průběhu správního řízení. Např. na str. 5 napadeného rozhodnutí se žalovaný těmito videy zabýval. Učinil tak v souhrnu všech tvrzení a shromážděných podkladů. V odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné také uvedl, že odkazy na předmětná videa, která žalobce doložil, byla publikovaná na síti Youtube v roce 2013, přičemž jejich existenci zjevně nevyvolal zájem Ázerbajdžánského režimu o osobu žalobce. Z uvedeného následně dovodil, že pokud chyběl zájem státních orgánů o osobu žalobce v době, kdy příslušná videa na sociálních sítích publikoval, pak tím více bude chybět tento zájem státních orgánů o žalobce dnes, tedy asi 10 let po jejich publikování. Odkazy na natočená satirická videa a případně popis jejich obsahu samozřejmě mohou dokládat to, že se žalobce nevhodně dotkl rodiny současného prezidenta a v parodii odhalil korupci vlády, ale nedokazují odůvodněnost či reálnost obav žalobce z pronásledování v zemi původu, zvláště v kontextu velkého časového odstupu, tedy 10

let od publikace. Za této situace tedy nelze dovodit odůvodněnost strachu žalobce z pronásledování v Ázerbajdžánu.

36. Žalobce také žalovanému vytýkal, že neposoudil jeho vstup z Ukrajiny do EU jako legální, když současně pominul jeho 3letý pobyt na Ukrajině. Ani této žalobní námitce soud nepřisvědčil
37. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že významnou roli v jeho rozhodnutí opustit vlast hrály ekonomické úvahy kvůli nespokojenosti s jeho socioekonomickou situací a neuspokojivými vyhlídkami na její zlepšení. Nedostatek ekonomického zázemí a dobrých ekonomických vyhlídek ostatně žalobce uvádí i nyní jako jeden z důvodů neochoty vrátit se do Ázerbajdžánu. Žalobce bez jakýchkoliv potíží odjel v roce 2019 na Ukrajinu, kde pobýval až do března 2022. Ve své výpovědi jasně formuloval, že pobyt na Ukrajině byl z jeho strany nelegální, protože by to bylo jinak finančně nákladné. Po vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině žalobce odjel dne 5. 3. 2022 vlakem do Polska a následně do ČR. Ve shodě s žalovaným krajský soud uvádí, že nelegální pobyt žalobce na Ukrajině nemůže založit jeho následný pobyt v ČR (EU) jako legální. Nelze nyní prezentovat obavy z bojů na Ukrajině jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany, tyto důvody je třeba hledat výhradně vůči zemi, z níž žadatel pochází, popř. v níž má legální pobyt. Ve smyslu zákona o azylu tedy konflikt na Ukrajině se situací žalobce nijak nesouvisí a žalobce musí primárně vyhledat útočiště ve své zemi původu. Vedle toho žalobce řádně nevysvětlil ani to, z jakého důvodu podal žádost o mezinárodní ochranu po více než 3 měsících poté, co přijel do ČR (přijel počátkem března, žádost podána dne 21. 6. 2022).
38. Závěrem soud uvádí, že institut mezinárodní ochrany je institutem zcela výjimečným a nelze jej zaměňovat nebo jím nahrazovat jiné formy pobytu upravených v zákoně o pobytu cizinců. Potřeba žalobce legalizovat si na území ČR svůj další pobyt z důvodů sociálních či ekonomických nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť řízení o udělení mezinárodní ochrany nesupluje pobytové řízení cizinců.

VI. Závěr a náklady řízení

39. Soud tedy neshledal uplatněné žalobní body za důvodné a nad rámec těchto žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
40. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný (žaloba byla zamítnuta), pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. března 2023

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně